

Tolerance

Ladislav Hejránek

This is a part of the original document:

[2003](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2003](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 30. 7. 2003
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 30. 7. 2003

Tolerance

Žijeme ve světě, kde nejsou tolerovány všechny formy života, nýbrž jen některé. To neznamená unifikaci, ale vnitřní orientaci světa živých bytostí. Každá forma života musí svým přežitím prokázat, že v tomto světě ob stojí. To však nedokáže žádnou svou agresivitou, a už vůbec ne nějakým trikem či podvodem. Nejprve se musí ve světě, v němž chce a bude žít, nějak orientovat a nějak se mu přizpůsobit. Toto přizpůsobení vůbec neznamená, že se tomu světu musí začít a začne podobat; daleko spíš jde o to, najít způsob, jak se proti němu jednak ubránit, jednak jak ho v něčem vhodně využít, dále jak se v něm usadit a zdomácnit (udělat si v něm své místo, vybudovat si doupě nebo hnízdo apod.), ale v každém případě jak nad ním zvítězit, jak na něj vyvrát a nakonec přece jen jít svou cestou a zůstat sebou. To všechno se nestihne okamžitě ani v nějaké krátké době, a protože individuální život je krátký, je tu nutná spolupráce generací (a ta se neobejde bez „zápisu“, a „tradice“ – byť zprvu nevědomé). To, o čem mluvíme jako o „toleranci“, je v tomto případě dost zřetelně vidět: vnější svět, okolí, prostředí je původně čímsi cizím, co je třeba si osvojit a přizpůsobit ke své potřebě, ale neobejde se to nikdy bez vlastního přizpůsobení právě tomu původně cizímu prostředí. A tak už to prostředí přestává být docela cizím. Čím víc a vhodněji živá bytost vyjde vstříc vnější nutnosti, tím větší jsou její možnosti, jak vyzkoušet různé cesty. Organismus tedy v žádném případě není produktem svého prostředí, ale právě proto se většina organismů snaží si v daném prostředí vytvořit jednak něco jako polštář, který by tlumil negativní vlivy okolní skutečnosti, ale také něco jako vlastním prostředím, byť v menším rozsahu. Naprostá většina vyšších organismů by nebyla schopna přežít, kdyby byla přímo vystavena neorganickému světu, a je v menším nebo větším rozsahu závislá na onom „umělém“ prostředí, které si organismy na této planetě vytvořily a které říkáme „biosféra“. A proto si prakticky všechny organismy musí nezbytně vytvořit nějak své vztahy především k jiným organismům a tedy k biosféře. To vše představuje jakési mantinely, jež jsou všem živým bytostem nekompromisně uloženy. A právě proto platí, že nejsou tolerovány všechny druhy a formy života a životních projevů, ale že jen některé mají do budoucnosti větší nebo menší šance, zatímco jiné nikoliv. Je to zkrátka je mnohem složitější, než jak se s tzv. „tolerancí“ pracuje a počítá v technice.

(Písek, 030730-1.)